

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.772/2016/4.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Farkas Katalin
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

5.M.588/2015/30.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.588/2015/30. számú ítéletének „a felperes egészségi állapotát 50% mértékben állapítja meg, C2 minősítési kategória szerint jogosult rokkantsági ellátásra” megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezi, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs és Szakigazgatási Szerve a 2015. április 29. napján kelt ... számú határozatával a felperes részére az alperesi jogelőd által megállapított és 2012. január 1-jétől rehabilitációs ellátásként folyósított ellátást 2015. június 30. napjával megszüntette és ezzel egyidejűleg a komplex minősítés alapján 2015. július 1. napjától rokkantsági ellátást állapított meg 42.605 forint összegben. A határozatban rögzítette, hogy a felperes egészségi állapotának mértéke 56%-os, állapota alapján B2 minősítési kategóriába tartozik, a rehabilitációja nem javasolt.
- [2] A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, mint másodfokú hatóság a 2015. július 21. napján kelt ... számú határozatával az

elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta azzal, hogy a felperes egészségi állapot mértéke 55%-os, mely 2015. április 25. napjától véleményezhető, a felperes B2 minősítési csoportba tartozik, a felperes rehabilitálható, de foglalkozási rehabilitációja nem javasolt. A társadalombiztosítási szervek határozataikat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (továbbiakban: Mmtv.) 2. § (1) bekezdés, 3. § (1) és (2) bekezdés, 15. § (1) bekezdés, és 33. § (7) bekezdés rendelkezéseire alapították.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes kereseti kérelmében kérte a társadalombiztosítási szervek határozatainak hatályon kívül helyezését és „az eljárt hatóságokat” új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezését. Vitatta egészségi állapota mértékét, valamint rehabilitálhatóságát.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte jogszabálysértés hiányában, a határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokait fenntartotta.

Az elsőfokú ítélet

- [5] A bíróság a társadalombiztosítási szervek határozatait hatályon kívül helyezte és „az alperest új határozat hozatalára kötelezte azzal, hogy a felperes egészségi állapotát 50%-os mértékben állapítja meg, C2 minősítési kategória szerint jogosult rokkantsági ellátásra”.
- [6] A bíróság ítéletében idézte a Pp. 339. § (1) bekezdése, 339/A. §-a, az Mmtv. 2. § (1) bekezdése, 3. § (1) és (2) bekezdése rendelkezéseit. A bíróság rögzítette a Pp. 177. §-a alapján kirendelt ... igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében foglaltakat, mely szerint a felperes egészségi állapota 2008. január 1. napjától folyamatosan 50%-os mértékű volt, ezt megelőzően 2007-től 67%-os munkaképesség-csökkenés volt megállapítható. Felperes állapotában az elmúlt években értékelhető javulás nem következett be. A szakértő részletezte az első-, másodfokú orvosi bizottságok szakvéleményétől való eltérésének okait. Az alperesi észrevételre benyújtott kiegészítő orvosszakértői szakvéleményben ... igazságügyi orvosszakértő a szakvéleményében foglaltakat változatlanul fenntartotta, ezért az alperes indítványára a bíróság az ellentmondások feloldására ... igazságügyi orvosszakértőt rendelte ki. Dr. ... igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében a felperes egészségi állapotát 2008. január 1. napjától, így az első- és másodfokú bizottsági vizsgálatok idején és azóta is folyamatosan 50%-os mértékűnek véleményezte. ... igazságügyi orvosszakértő szakvéleményét a felek nem vitatták, ezért a bíróság mindkét szakértő szakvéleményét aggálytalannak értékelte és ítélezése

alapjául elfogadta. A bíróság megállapította a szakvélemények alapján, hogy a felperes egészségi állapota 50%-os mértékű, így a vizsgálatot lefolytató másodfokú NRSZH bizottság nem a valóságnak megfelelően véleményezte a felperes egészségi állapotának mértékét, ezért a társadalombiztosí szervek határozatai jogszabálysértőek. A bíróság az NRSZH összefoglaló véleményében rögzített rehabilitációra vonatkozó véleményt figyelembe véve – mely szerint a felperes rehabilitációja 55%-os egészségi állapot mellett sem volt javasolt, nem találta indokoltnak további foglalkoztatási, szociális szakértő bevonását a C2 minősítési kategória megállapításához.

- [7] A megismételt eljárásra a bíróság előírta alperes számára, hogy a felperes rokkantsági ellátását annak figyelembe vételével állapítsa meg, hogy az egészségi állapota 48%-os (helyesen 50%) mértékű, így C2 minősítési kategóriába tartozik.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását kérve a Pp. 177. § (1) bekezdése megsértése miatt.
- [9] Az alperes érvelése szerint a komplex minősítési rendszerben az egészségi állapot mellett a rehabilitálhatóságot is vizsgálni kell foglalkozási és szociális szempontból egyaránt. Meg kell határozni az egészségi állapot mértékét, a rehabilitálhatóságot, a rehabilitáció lehetséges irányát és a rehabilitációhoz szükséges időtartamot. A bíróságnak nem állt a rendelkezésére olyan szociális és foglalkozási szakvélemény, amely alapján azt lehetett volna megállapítani, hogy a felperes nem rehabilitálható. A komplex szakvéleményt orvos, foglalkozási és szociális szakértő bevonásával kell elkészíteni a NEFMir. 2. és 3. számú mellékletében és a hatályos módszertani útmutatókban meghatározott szempontok szerint. A bíróság a Pp. 177. § (1) bekezdésébe ütköző módon foglalkozási és szociális szakértő bevonása nélkül hozta meg ítéletét. Hivatkozott az alperes a Kúria egyedi ügyben hozott Mfv.III.10.071/2016/8. számú döntésében foglaltakra, amelyek szerint a rokkantsági ellátásra való jogosultság megállapítása a rehabilitálhatósággal összefüggő valamennyi körülmény vizsgálata alapján dönthető el.
- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.
- [12] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben nem vitatta az egészségkárosodás jogerős ítéletben megállapított 50%-os mértékét, ezért azt a Kúria eljárása során irányadónak tekintette.
- [13] A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem

rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

- [14] A Legfelsőbb Bíróság Tny. 36/A. §-a és a Pp. 177. §-a együttes értelmezése során már korábban rámutatott: az egészségkárosodás vizsgálata során az érintett személy szakmai munkaképességét, rehabilitálhatóságát mind a közigazgatási eljárásban, mind a közigazgatási (társadalombiztosítási) határozat felülvizsgálata iránti perben azonos kritériumok, orvosi, szociális és foglalkoztatási szempontok alapján kell megítélni. Arra vonatkozóan, hogy a rehabilitálhatóság valamely kritériuma a közigazgatási vagy a polgári peres eljárás során lefolytatott bizonyítás, a rehabilitálhatóságra vonatkozó döntés kialakítása során elsődlegességet élvezne, az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekből nem következik. A Legfelsőbb Bíróság határozataiban rögzítette azt is, hogy a perben az egészségkárosodás mértékének tisztázásához elegendő (és más szakértő bevonását nem is igényli) orvosszakértői vélemény beszerzése, a rehabilitálhatóság kérdésében a közigazgatási eljárásban beszerzett komplex szakvélemény megalapozottságáról azonban a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adókéval azonos szakértelemmel rendelkező szakértők bevonásával, azonos kérdések vizsgálatával, együttes, illetve egybehangzó szakvélemények beszerzése alapján lehet és kell döntení (Mfv.III.10.468/2016/4., Mfv.III.10.967/2010/3.).
- [15] A Legfelsőbb Bíróság ugyancsak több eseti döntésében (Mfv.III.10.474/2009/5., Mfv.III.10.875/2009/4.) rámutatott arra is, hogy a munkaügyi bíróság nem rendelhet el bizonyítást a rehabilitáció kérdésében, ha a társadalombiztosítási szerv kizárólag az egészségkárosodásra vonatkozó feltétel hiányában utasítja el az igénylő rokkantsági ellátásra való igényét vagy szünteti meg a rokkantságon alapuló ellátás folyósítását. Nincs helye a rehabilitációra vonatkozóan bizonyítás felvételének és döntésnek akkor sem, ha az alperes a perben bizonyítottához képest eltérő egészségkárosodáshoz viszonyítottan vizsgálta a rehabilitálhatóságát.
- [16] A Kúria fentebb hivatkozott határozataiban kifejtett álláspontja irányadó a megváltozott munkaképességű személyek komplex minősítési eljárására is.
- [17] A fentiek alapján helytállóan hivatkozott a felülvizsgálati kérelemében az alperes arra, hogy a rehabilitálhatóság kérdésének eldöntése több, erre megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértő feladata, akik véleményüket együttesen egymással egyeztetve alakítják ki. A komplex minősítési rendszer célja, hogy a betegségek, sérülések, rendellenességek következtében kialakuló egészségkárosodások, fogyatékoságok, megváltozott munkaképesség és egyéb képességek szakértői véleményezése egységes szakmai elvek és módszertan alapján történjen. A komplexitás lényege, hogy a szakértői bizottság a rehabilitálhatóság megállapítása során a felperes egészségkárosodásának (egészségi állapotának) mértékét szakmai munkaképességét, személyi adottságait, képzettségét,

szakmai gyakorlatát a rehabilitációt is befolyásoló szociális körülményeit közvetlen és tágabb fizikai, társadalmi környezetét és munkaerő-piaci lehetőségeit figyelembe véve értékelje.

[18] Az Mmtv 3. § (1) bekezdése szerint: a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően: rehabilitációs ellátás, vagy rokkantsági ellátás. A (2) bekezdés rendelkezése szerint :A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy

a) rehabilitálható, ezen belül

aa) foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy

ab) tartós foglalkozási rehabilitációt igényel;

b) rehabilitációja nem javasolt, ezen belül

ba) egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt,

bb) egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt,

bc) kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható, vagy

bd) egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes.

[19] A NEFMiR. 3. § (1) bekezdése szerint: Amennyiben a komplex minősítés során megállapításra kerül, hogy a kérelmező egészségi állapotának mértéke 60 százalékos vagy kisebb mértékű, a megváltozott munkaképességű személyt be kell sorolni a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 3. § (2) bekezdésében meghatározott minősítési kategóriába.

A (2) rendelkezése szerint: Az (1) bekezdés szerinti besoroláskor az Mmtv. 3. § (2) bekezdés

a) a) pont aa) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 51-60% között van (B1 kategória),

b) b) pont ba) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 51-60% között van és a 2. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú, vagy a 3. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (B2 kategória),

c) a) pont ab) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 31-50% között van (C1 kategória),

d) b) pont bb) alpontja szerinti minősítési kategóriába az sorolható be, akinek az egészségi állapota 31-50% között van és a 2. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú, vagy a 3. melléklet szerint elvégzett, a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (C2 kategória),

(...).

- [20] Az Mmtv. 3. § (1-2) bekezdései, valamint a NEFMir. 3. § (1-2) bekezdései rendelkezéséből következően a felperes 50%-os mértékű egészségi állapota alapján rehabilitálhatóságától függően C1 vagy C2 minősítési kategóriába tartozhat.
- [21] A rehabilitálhatóság megállapításához a NEFMir. 4. § (1) bekezdése ad eligazítást, amely rögzíti, hogy a komplex minősítés során az egészségi állapot, valamint az önellátási képesség orvosszakmai, a rehabilitálhatóság foglalkozási és a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálatát kell elvégezni.
- [22] Jogszabályi rendelkezés hiányában, továbbá az Mmtv. illetve a NEFMir. rendelkezéseiből sem vezethető le az az ítéleti álláspont, amely szerint egy magasabb mértékű (55%) egészségi állapothoz a közigazgatási eljárásban a rehabilitálhatóság körében adott bizottsági véleményt a peres eljárásban kirendelt igazságügyi orvosszakértő által megállapított kisebb mértékű egészségi állapothoz (50%) figyelembe lehetne venni és ez által a komplex minősítési eljárás lefolytatása (az egészségi állapot, az önellátási képesség orvosszakmai, a rehabilitálhatóság foglalkozási és a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata) nélkül, a magasabb mértékű egészségi állapothoz adott rehabilitációs vélemény alapján az ellátásra jogosultat a kisebb mértékű egészségi állapotára figyelemmel más (B2 helyett C2) minősítési kategóriába lehetne sorolni.
- [23] ... és ... igazságügyi orvosszakértők szakvéleményeikben a felperes egészségi állapotát 50%-osnak értékelték azzal, hogy az már az első- és másodfokú NRSZH bizottsági vizsgálatok idején is fennállt, és már 2008. január 1.-től folyamatosan megállapítható.
- [24] Az alperesi határozatok hatályon kívül helyezéséről a munkaügyi bíróság érdemében helyesen döntött, a további feltételek (rehabilitálhatóság) vizsgálatára az alperes köteles.
- [25] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítélet rendelkező részének „a felperes egészségi állapotát 50% mértékben állapítja meg, C2 minősítési kategória szerint jogosult rokkantsági ellátásra” megállapító rendelkezését hatályon kívül helyezte, egyebekben a jogerős ítéletet - indokolásbeli módosítással és kiegészítéssel - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [26] A megismételt eljárásban az alperesnek - a jogerős ítéletben rögzített egészségkárosodás (egészségi állapot) alapulvételével - komplex minősítési eljárás során kell megállapítania, hogy a felperes orvosi, foglalkozási és szociális szempontból rehabilitálható-e és döntenie a felperest megillető ellátásról.
- [27] A Kúria egyedi ügyben hozott - és az alperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott - Mfv. III. 10.071/2016/8. számú határozatában kifejtettek jelen ügyben a tényállások eltérőségére tekintettel nem alkalmazhatóak.

A döntés elvi tartalma

- [28] Amennyiben nem áll a bíróság rendelkezésére olyan szakértői szakvélemény, amely az orvosi-, a foglalkozási-, és a szociális szempontú rehabilitálhatóságot együttesen véleményezi, nem dönthető el, hogy felperes milyen minősítési kategóriába tartozik, azaz rokkantsági - vagy rehabilitációs ellátásra lesz-e jogosult.

Záró rész

- [29] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége megállapítását nem kérte, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdés szerint a határozathozatalt mellőzte.
- [30] A felülvizsgálati eljárás illetékét az Mmtv. 14. § (2) bekezdése alapján a magyar állam viseli, mert a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos igények tárgyi illeték- és költségmentesek.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdése).

Budapest, 2017. április 3.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő